

Міністерство культури та інформаційної політики України
Закарпатська академія мистецтв
Кафедра культури та соціально-гуманітарних дисциплін

«ПОГОДЖУЮ»
Проректор з навчальної роботи

Бокшан А.М.

“12” серпня 2022 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»
ОПІ «Дизайн» / ВК 1.5

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Ступінь	Магістр
Спеціальність	022 Дизайн
Статус дисципліни	Вибіркова
Рік викладання	2022/2023 / 1-й рік підготовки, 1-й семестр
Обсяг дисципліни (кредити/години)	3 ЄКТС / 90 годин, з них 32 аудиторні
Мова викладання	Українська
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Аліна Володимирівна Волощук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри культури та соціально-гуманітарних дисциплін
Контактний тел.	0509092068
e-mail	aljavoloschuk@ukr.net
Інформація про консультування	Он-лайн

Силабус навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 022 Дизайн (ОПП «Дизайн») / Укладач: Волощук А.В. – Ужгород: ЗАМ, 2022. – 16 с.

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент Волощук А.В.

Затверджено на засіданні кафедри культури та соціально-гуманітарних дисциплін

від «12» серпня 2022 року, протокол №1.

Схвалено Вченою радою Закарпатської академії мистецтв

від «12» серпня 2022 року, протокол №1.

©Волощук А.В., 2022 рік

© Закарпатська академія мистецтв, 2022 рік

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета й завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Компетентності та програмні результати навчання з дисципліни	7
4. Структура залікового кредиту дисципліни.....	9
5. Зміст лекційного матеріалу та самостійної/індивідуальної роботи	10
6. Контроль та оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти	13
7. Політики курсу	15
8. Інформаційно-методичне забезпечення дисципліни	15
8.1. Методичне забезпечення.....	15
8.2. Рекомендована базова література.....	15
8.3. Рекомендована допоміжна література	16

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Спеціальності	022 Дизайн, ОПП «Дизайн»	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Рік підготовки	1-й	1-й
Семестр	1-й	1-й
Кількість кредитів	3	3
Модулів	1	1
Змістових модулів	2	2
Загальна кількість годин	90	90
Кількість аудиторних годин	32	6
лекції	30	4
практичні / семінарські заняття	2	2
Кількість годин, відведених на самостійну роботу	58	84
Форма підсумкового контролю	Залік	Залік

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» є процес навчання та підготовки фахівців із вищою освітою. Вона передбачає підготовку магістрантів до майбутньої педагогічної діяльності у закладах вищої освіти на посадах асистентів, що передбачає самостійне засвоєння педагогічної літератури, розробку та проведення всіх видів занять і контрольних заходів у закладі вищої освіти, аналіз і вибір ефективних дидактичних методів навчання, критичну оцінку своїх занять. Інтегральною компетентністю вивчення даної дисципліни є здатність виконувати посадові обов'язки викладача закладу вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи знань про зміст і напрями реформування сучасної вищої освіти, теоретико-методологічні, організаційно-процесуальні, методичні засади освітньо-наукового процесу у вищій школі; розвиток практичних умінь і навичок організації освітнього процесу, науково-дослідної та професійної діяльності майбутніх викладачів вищої школи відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства.

Відповідно до вимог ОПП метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти **здатностей**:

- реалізації освітніх програм у відповідності до стандартів вищої освіти;
- аналізу та вибору ефективних дидактичних методів навчання;
- розробки та проведення всіх видів занять і контрольних заходів у закладі вищої освіти;
- критичної оцінки своїх занять.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі **результати** навчання:

знання:

- системи та структури освіти України;
- структури стандартів вищої освіти;
- дидактичної сутності пізнавальної діяльності;
- рекомендацій щодо структури та методів проведення різних видів навчальних занять;
- вимог до складу і змісту навчально-методичної документації зі спеціальності та навчальної дисципліни;
- системи забезпечення якості та рекомендацій щодо проведення контрольних заходів;
- сутності нових та інформаційних технологій навчання у вищій школі;
- принципів та методів виховання. уміння: організовувати та аналізувати свою педагогічну діяльність; визначати доцільні методи та засоби навчання і контролю;
- організовувати та керувати пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти;
- аналізувати навчальну та навчально-методичну літературу і використовувати її в педагогічній практиці;
- здійснювати контроль і оцінку результатів навчання.

У результаті засвоєння дисципліни здобувачі зможуть:

- забезпечувати умови ефективного навчального процесу при проведенні занять;
- реалізовувати технології творчої педагогічної діяльності;
- застосовувати педагогічну техніку та професійний артистизм;
- розробляти засоби діагностики результатів навчання;
- оцінювати навчальні та творчі досягнення здобувачів вищої освіти, використовувати результати для корекції та оптимізації процесу навчання.

Методи навчання: словесні (лекція, фронтальне пояснення); наочні (демонстрація практичних зразків); практичні (практичні вправи, індивідуальний контроль, власний приклад); самостійна робота.

Комунікація з викладачем можлива та заохочуватиметься на навчальних заняттях, а також у межах консультацій з викладачем, які проводяться за графіком, доступним на сайті Закарпатської академії мистецтв.

До того ж, для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, месенджер Telegram.

Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою).

Для вивчення дисципліни здобувачу бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, навички роботи з електронними базами даних наукових інститутів та бібліотек.

Дисципліна «Педагогіка вищої школи» вивчається після опанування дисциплін психологічної спрямованості у програмі бакалаврської підготовки. Вивчення дисципліни дозволить ефективніше опанувати дисципліни циклів загальної та професійної підготовки.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Шифр за ОПП	Загальні та спеціальні компетентності	Очікувані результати навчання з дисципліни
Загальні компетентності:		
КО2	Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми	Формування у здобувачів вищої освіти здатності до свідомого вибору засобів педагогічного впливу відповідно до різних ситуацій для успішного вирішення проблем навчання, виховання і освіти здобувачів вищої освіти.
КО7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу	<p>Абстрактне мислення дозволяє аналізувати дані, встановлювати взаємозв'язок між предметами та його ознаками, шляхом логічних роздумів робити висновки. Здобувач вищої освіти від конкретної ситуації занурюється у міркування, будує припущення. Здобувачі з розвиненим абстрактним мисленням можуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> • логічно мислити; • робити правильні висновки; • аргументовано міркувати; • шукати зв'язки між подіями та об'єктами; • успішно знаходити сприятливі умови для набуття нових знань; • шукати раціональні методи у вирішенні різних проблем. • вміють усвідомлювати особливості своїх думок у ході активної пізнавальної діяльності. <p>Аналіз упорядковувати, аналізувати, розділяти на складові, обчислювати, розділяти на категорії, порівнювати, класифікувати, поєднувати, протиставляти, критикувати, дискутувати, визначати, робити висновок, виводити, виділяти, розділяти, оцінювати, випробовувати, експериментувати, ілюструвати, досліджувати, співвідносити, тестувати тощо. Синтез аргументувати, упорядковувати, поєднувати, класифікувати, збирати, компілювати, проектувати, розробляти, пояснювати, встановлювати, формулювати, узагальнювати, інтегрувати, модифікувати, організовувати, планувати, пропонувати, реконструювати, установлювати зв'язок</p>

		із, підсумовувати та інші.
К14	<p>Спеціальні (фахові компетентності)</p> <p>Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки живописців та дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності</p>	<p>Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.</p> <p>Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.</p> <p>Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.</p> <p>Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.</p> <p>Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.</p> <p>Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.</p> <p>Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.</p> <p>Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.</p>
Програмні результати навчання		
	Розробляти науково-обґрунтовану концепцію для розв'язання фахової проблеми	Забезпечити розуміння здобувачами методики викладання у вищій школі, її загальних засад, оволодіння основами педагогічної теорії, дидактики вищої школи.
	Обирати оптимальні методи викладання матеріалу здобувач вищої освітньої аудиторії в межах фахових компетентностей. Вміти програмувати, організувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін	Набуття початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності; ознайомлення з кращим педагогічним досвідом викладачів ЗВО України, апробування найбільш ефективних прийомів і методів навчання, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділів та тем	Кількість академічних годин						
	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінари	Самостійні	Індивідуальні	Всього
Розділ 1. Загальна педагогіка вищої школи							
Тема 1. Предмет та завдання педагогіки вищої школи	2	2	-	-	4	-	6
Тема 2. Сутність процесу навчання у вищій школі	2	2	-	-	4	-	6
Тема 3. Нормативно-правове регулювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників	4	4	-	-	6	-	9
Розділ 2. Дидактика вищої школи							
Тема 4. Дидактичні основи процесу навчання	4	2	-	-	4	-	8
Тема 5. Основні види навчальних занять і методи навчання	2	2	-	-	4	-	6
Тема 6. Система забезпечення якості освіти. Контроль результатів навчання	2	2	-	-	4	-	7
Тема 7. Сутність процесу виховання у вищій школі	2	2	-	-	4	-	6
Тема 8. Сучасні технології навчання у вищому закладі освіти	2	2	-	-	5	-	7
Тема 9. Діалектика становлення і розвитку здобувач вищої освітиського колективу: академічної групи, курсу, факультету, ВНЗ	2	2	-	-	5	-	7
Тема 10. Здобувач вищої освіти як суб'єкт учбової діяльності	2	2	-	-	4	-	6
Тема 11. Культура педагогічного спілкування у ЗВО	4	4	-	-	4	-	8
Тема 12. Методологія та методи педагогічного дослідження	2	2	-	-	4	-	6
Тема 13. Педагогічна майстерність викладача та шляхи її формування	2	2	-	-	4	-	6
Підготовка до заліку	-	-	-	-	2	-	2
Залік	-	-	2	-	-	-	-
Разом: 90 годин	32	30	2	-	58	-	90
Всього : 90 год./ 3 кредити ECTS							

5. ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ ТА САМОСТІЙНОЇ / ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Предмет та завдання педагогіки вищої школи

Мета та завдання педагогіки вищої школи. 2. Роль і місце педагогіки вищої школи у професійній підготовці магістрантів. 3. Об'єкт та предмет ПВШ. 4. Категоріальний апарат ПВШ. 5. Зв'язок ПВШ із іншими науками. 6. Поняття про освіту та її цілі. 7. Поняття про дидактику. 8. Нормативні документи.

Завдання на СРС: 1. Назвіть ключові поняття ПВШ. 2. Сформулюйте поняття дидактики. 3. Розкрийте зміст поняття «освіта». 4. Сформулюйте основні цілі освіти. 5. Сформулюйте предмет ПВШ. 6. Розкрийте зміст дидактики вищої школи. 2

Тема 2. Сутність процесу навчання у вищій школі

Основні закономірності процесу навчання. 2. Сучасні освітні парадигми: технократична, гуманістична та їх порівняльний аналіз. 3. Асоціативно-рефлекторна концепція навчання. 4. Поетапне формування розумових дій. 5. Трансформаційна теорія навчання. 6. Процес навчання як взаємопов'язана діяльність викладача і здобувача. 7. Зворотній зв'язок у навчанні. 8. Структура процесу навчання.

Завдання на СРС: 1. Розкрийте закономірності навчання. 2. Розкрийте структуру процесу навчання. 3. В чому полягає технократична парадигма навчання? 4. Розкрийте сутність гуманістичної парадигми навчання. 5. Охарактеризуйте зміст трансформаційної теорії навчання.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників

Нормативні документи що регулюють діяльність науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти України. Науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти. Характеристика основних посад: завідувач кафедри, професор кафедри, доцент, старший викладач, викладач (асистент), викладач (асистент)-стажер. Основні права та обов'язки науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. Порядок наймання на роботу та звільнення з роботи науково-педагогічних працівників. Атестація науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. Планування та звітність науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. Індивідуальний план викладача. Робочий час викладача. Види діяльності науково-педагогічного працівника: навчальна, наукова, методична, організаційна. Розподіл педагогічного навантаження. Навчальний графік, робочі програми і тематичні плани.

Завдання СРС: Ознайомитись з навчальними планами, навчальними програмами та плануванням роботи викладачів ЗАМ.

Тема 4. Дидактичні основи процесу навчання

Сутність та взаємозв'язок основних понять теорії навчання: знання, навички, уміння, компетентність і компетентності, педагогічний процес, дидактична система, зміст освіти і навчання. 2. Принципи навчання та їх змістова характеристика: науковості, наочності, зв'язок теорії із практикою, систематичності та послідовності, міцності засвоєння знань, свідомості та активності, доступності.

Завдання на СРС: 1. Дайте визначення поняттям «інформація» та «наукова інформація». 2. Яким вимогам має відповідати наукова інформація? 3. Наведіть приклади навичок, якими Ви володієте. 4. Як перевірити ступінь сформованості навичок? 5. Розкрийте структуру уміння. 6. Розкрийте сутність поняття «компетентність». 7. Розкрийте зміст принципів навчання. 8. Розкрийте зміст принципу доступності у навчанні. 9. Наведіть приклади принципу міцності засвоєння знань. 10. В чому полягає сутність принципу активності у навчанні?

Тема 4. Основні види навчальних занять і методи навчання 1. Технології і методи навчання. 2. Організаційні форми навчального процесу. 3. Педагогічні вимоги до лекційних занять. 4. Педагогічні вимоги до семінарських занять. 5. Педагогічні вимоги до

лабораторних занять. 6. Педагогічні вимоги до організації СРС. 7. Способи стимулювання учбової діяльності здобувачів вищої освіти. 8. Роль практики у навчальному процесі.

Завдання на СРС: 1. Розкрийте головні дидактичні завдання лекції. Обґрунтуйте достоїнства і недоліки лекційного методу та шляхи їхнього усунення. 2. Обґрунтуйте основні дидактичні вимоги до змісту і структури лекції. Розкрийте завдання викладача щодо забезпечення цих вимог. 3. Сформулюйте вимоги до проблемної лекції. 4. Дайте визначення практичного заняття. Сформулюйте його дидактичні завдання. Обґрунтуйте завдання викладача на цих заняттях. 5. Надайте рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні практичних занять. 6. Дайте визначення семінарського заняття. Дидактичні завдання різних типів семінарських занять й особливості їхнього проведення. Розкрийте роль викладачів на цих заняттях. 7. Надайте рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні семінарських занять.

Тема 5. Система забезпечення якості освіти. Контроль результатів навчання. 1. Цілі та завдання контролю якості навчання. 2. Основні фактори, що впливають на якість навчання. 3. Об'єкт і предмет контролю. 4. Вимоги до системи контролю. 5. Види та рівні контролю, їх завдання, цілі та функції. 6. Форми контролю.

Завдання на СРС: 1. Сформулюйте основні цілі, завдання та функції контролю якості навчання. 2. Проведіть аналіз основних факторів, які впливають на якість навчання та їхніх характеристик. 3. Розкрийте основні вимоги до системи контролю якості навчання. 4. Обґрунтуйте завдання, цілі та функції основних видів контролю. 5. Проаналізуйте переваги та недоліки різних форм контролю. 6.

Тема 6. Сутність процесу виховання у вищій школі. 1. Загальна характеристика процесу виховання. 2. Принципи виховання – вихідні положення щодо способів досягнення виховних цілей в навчальному процесі ЗВО. 3. Характеристика та вимоги принципів виховання: суспільна спрямованість, суб'єктність, цілісність, безперервність, диференційований та індивідуальний підхід, вимогливість та повага до здобувача, активізація взаємодії викладача і здобувача. 9 4. Роль самовиховання. 5. Методи виховання у ЗВО: переконання, вправа, заохочення, вимога, критика, приклад, покарання, сугестія.

Завдання на СРС: 1. Дайте визначення процесу виховання. 2. Розкрийте основні методи виховання та наведіть приклади. 3. Чому навчання та виховання є нерозривними компонентами організації навчального процесу. 4. Розкрийте сутність принципів виховання.

Тема 7. Психолого-педагогічні аспекти мотивації навчання у вищій школі

Методи та форми активізації навчальною процесу. Організація проблемного навчання.

Тема 8. Сучасні технології навчання у вищому закладі освіти

1. Засоби навчання, їх функції та різновиди. 2. Методи навчання, їх багатомірність. 3. Умови оптимального вибору методів навчання. 4. Прийоми проведення семінарських і практичних занять. Сутність педагогічної інноватики. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання. Педагогічні інновації у вищих закладах освіти. 5. Сучасні технології навчання: загальна характеристика. Методика використання інформаційних технологій навчання. Інтерактивне навчання. Інтерактивне навчання. Групові методи інтерактивного навчання: загальна характеристика. 6. Нетрадиційні педагогічні технології. Структура та процес ділової гри. 7. Дистанційна система освіти. Технологія дистанційного навчання. Самостійна робота здобувачів вищої освіти (СРС), її сутність та значення, форми та види, обсяг. 8. Особливості самостійної роботи здобувачів вищої освіти у ЗВО. Роль викладача в організації дидактично-керованої самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Завдання СРС. Ознайомитись з нормативним забезпеченням забезпечення самостійної та індивідуальної роботи здобувача вищої освіти у ЗАМ.

Тема 9. Діалектика становлення і розвитку здобувач вищої овітиського колективу: академічної групи, курсу, факультету, ВНЗ

1. Функції колективу. 2. Педагогічні засади формування і розвитку колективу. 3. Види колективів. 4. Керівництво колективами, зміст роботи куратора. 5. Етапи розвитку колективу.

Завдання на СРС. 1. Ознайомитись із працею В.О. Сухомлинського "Методика виховання колективу" (Вибрані твори: В 5 т. — Т. 1. — К.: Рад. шк., 1976. 2. Проаналізувати особливості розвитку колективу, який ви добре знаєте, з погляду діалектики його становлення. 3. Сформулювати 10—15 правил для керівника первинного здобувач вищої овітиського колективу з погляду стадій розвитку цього колективу. 4. Сформулювати 8—10 правил ставлення керівника колективу до органів самоврядування. 5. Проаналізуйте діалектику ставлення керівника первинного колективу до його членів залежно від стадії розвитку цього колективу.

Тема 10. Здобувач вищої овіти як суб'єкт учбової діяльності

1. Поняття про суб'єкта учбової діяльності. 2. Вікова періодизація розвитку особистості. 3. Типові риси психічного складу особистості в період юності. 4. Особистісні утруднення. 5. Міжособистісні конфлікти в здобувач вищої овітиському віці. 6. Внутрішньоособистісні конфлікти. 7. Нерівномірність розвитку особистості. 8. Динаміка мотивації навчання. 9. Регуляція поведінки в здобувач вищої овітиському середовищі.

Завдання на СРС. 1. В чому полягає особливість суб'єкта учбової діяльності? 2. Охарактеризуйте основні вікові новоутворення, що притаманні особистості у юнацькому віці. 3. Кризи розвитку в студентському віці. 4. Яка природа внутрішньо особистісних конфліктів у юнацькому віці? 5. Фактори регуляції поведінки особистості в юнацькому віці.

Тема 11. Культура педагогічного спілкування у ЗВО. 1. Сутність та структура педагогічного спілкування. 2. Структура педагогічного спілкування. 3. Спілкування в системах: «викладач-здобувач вищої овіти», «викладач-викладач». 4. Стилі педагогічного спілкування. 5. Комунікативна сторона спілкування. 6. Інтерактивна сторона спілкування. 7. Перцептивна сторона спілкування. 8. Міжособистісне спілкування в учбовій групі.

Завдання на СРС. 1. Розкрийте сторони спілкування в системі «викладач-здобувач вищої овіти». 2. Охарактеризуйте стилі педагогічного спілкування. 3. Розкрийте структуру педагогічного спілкування. 4. Розкрийте етапи педагогічного спілкування. 5. Яке місце належить взаємодії в структурі педагогічного спілкування. 6. Розкрийте бар'єри спілкування та їх причини.

Тема 12. Методика та методологія педагогічного дослідження

1. Організація педагогічного дослідження. 2. Типи досліджень. 3. Предмет, об'єкт, актуальність педагогічного дослідження, його значення. 4. Методи педагогічних досліджень.

Завдання СРС. 1. Опрацювання літературних джерел та складання бібліографії за обраною темою.

Тема 13. Педагогічна майстерність викладача та шляхи її формування. 1. Сутність педагогічної майстерності викладача ЗВО та характеристика специфічних особистісних якостей. 2. Педагогічний такт. 3. Педагогічний авторитет викладача. 4. Педагогічна техніка. 5. Педагогічні здібності. 6. Шляхи розвитку педагогічної майстерності.

Завдання на СРС. 1. Розкрийте компоненти педагогічної майстерності. 2. Яка роль культури мови і як вона пов'язана із мисленням викладача? 3. В чому сутність педагогічної уяви? 4. Визначте співвідношення педагогічного такту та вимогливості в діяльності викладача. 5. Охарактеризуйте шляхи розвитку педагогічних здібностей.

6. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Поточний контроль: опитування за темою заняття, виконання завдань.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг виконання здобувачами індивідуальних навчальних планів згідно графіка навчального процесу.

Семестровий контроль: залік.

Оцінювання та контрольні заходи. Рейтинг здобувача з дисципліни складається з балів, що отримуються за: 1) робота на семінарських (практичних) заняттях (відповіді, вирішення завдань і доповнення відповідей інших здобувачів вищої освіти у процесі дискусії); 2) складання контрольної роботи.

Здобувач вищої освіти отримає найвищий рейтинг, якщо він бере активну участь на проведених семінарських (практичних) заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань. Пропущені заняття, неточності, неповнота, помилки у відповідях спричиняють зниження рейтингу здобувача. Викладач оцінює роботу здобувача на кожному занятті, але конкретна підсумкова кількість балів за роботу виставляється викладачем під час першого і другого етапу проміжної атестації – на восьмому і чотирнадцятому тижнях навчання відповідно.

Перелік питань до заліку

1. Розкрийте зміст поняття «освіта» і сформулюйте основні цілі освіти.
2. Обґрунтуйте основні принципи освіти в Україні.
3. Розкрийте сутність рівнів і ступенів вищої освіти в Україні.
4. Дайте визначення таких понять: «освітній рівень», «професія», «спеціальність», «спеціалізація» і «кваліфікація».
5. Розкрийте типи ЗВО в Україні.
6. Розкрийте основні наукові завдання педагогіки вищої школи.
7. Розкрийте сутність понять: «знання», «навички» та «уміння» і поясніть їх діалектичний зв'язок.
8. Дайте визначення понять: «навчальний процес», «зміст освіти» та «зміст навчання».
9. Розкрийте зміст понять: «методи навчання», «засоби навчання», «форми організації навчання».
10. Розкрийте сутність етапів дидактичного процесу.
11. Сформулюйте основний закон дидактики.
12. Розкрийте сутність основних принципів дидактики.
13. Обґрунтуйте завдання викладача та методи управління мотивацією здобувачів вищої освіти.
14. Обґрунтуйте переваги та недоліки лекції як форми організації навчання.
15. Розкрийте основні дидактичні вимоги до змісту і структури лекції.
16. Розкрийте принципи побудови проблемної лекції.
17. Розкрийте сутність основних методів активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти на лекції.
18. Дайте визначення семінарського заняття та його основних типів.
19. Дайте визначення практичного та лабораторного заняття.
20. Дайте рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні навчальних занять різних видів.
21. Розкрийте склад і призначення стандартів вищої освіти.

22. Розкрийте призначення та структуру стандарту вищої освіти та освітньої програми.
23. Розкрийте призначення та склад системи забезпечення якості освіти.
24. Зробіть аналіз основних факторів, що впливають на якість навчання.
25. Розкрийте основні вимоги до системи контролю якості навчання, обґрунтуйте шляхи їх забезпечення.
26. Розкрийте сутність основних видів контролю, обґрунтуйте їх цілі, функції та завдання.
27. Зробіть аналіз переваг і недоліків різних форм контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти.
28. Дайте визначення понять «оцінка» і «відмітка», обґрунтуйте їх основні функції.
29. Розкрийте сутність вимог до контрольних завдань, обґрунтуйте шляхи їх забезпечення.
30. Обґрунтуйте шляхи до вибору складності, трудомісткості та тривалості контролю.
31. Розкрийте види та рівні педагогічного спілкування.
32. Розкрийте сутність емоційно творчого аспекту педагогічного спілкування
33. Розкрийте сутність і структуру педагогічного такту.
34. Визначте поняття педагогічної майстерності, її критерії та рівні.
35. Охарактеризуйте педагогічний такт та його складові.
36. Проаналізуйте елементи професійної компетентності викладача.
37. Охарактеризуйте основні вікові новоутворення, що притаманні особистості у юнацькому віці.
38. Кризи розвитку в студенському віці.
39. Розкрийте фактори регуляції поведінки особистості в юнацькому віці.
40. Розкрийте сторони спілкування в системі «викладач-здобувач вищої освіти».
41. Охарактеризуйте стилі педагогічного спілкування.
42. Розкрийте структуру педагогічного спілкування.
43. Розкрийте етапи педагогічного спілкування.
44. Яке місце належить взаємодії в структурі педагогічного спілкування.
45. Розкрийте бар'єри спілкування та їх причини.
46. Розкрийте особливості вияву педагогічної техніки.
47. Розкрийте сутність поняття стиль педагогічного спілкування. Види педагогічного спілкування.
48. Проаналізуйте основні вимоги педагогічного такту.
49. Розкрийте основні вимоги педагогічного такту.
50. Визначте співвідношення педагогічного такту та вимогливості в діяльності викладача.
51. Охарактеризуйте шляхи розвитку педагогічних здібностей.

Таблиця переведення підсумкової оцінки у національну шкалу

100 бальна шкала	Європейська шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A (відмінно)	Відмінно
82-89	B (дуже добре)	Добре
74-81	C (добре)	
64-73	D (задовільно)	Задовільно
60-63	E (достатньо задовільно)	
35-59	FX (з правом перескладання)	Незадовільно
0-34	F (без права перескладання)	

7. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них пояснюється теоретичний та практичний матеріал. Сам факт відвідування лекцій та практичних фіксується, але не оцінюється. Система оцінювання орієнтована на отримання оцінок за засвоєння теоретичних знань, практичних умінь та навичок, а також на стимулювання активності здобувача на заняттях.

Поведінка в аудиторіях. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах взаємоповаги.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв¹.

8. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

8.1. Методичне забезпечення

1. Освітні програми ЗАМ: http://artedu.uz.ua/osvitni_prog.html
2. Стандарти вищої освіти ЗАМ: http://artedu.uz.ua/stand_osvity.html
3. Положення про організацію освітнього процесу в Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 8.10.2020, протокол №2) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_org_osvit_proc.pdf
4. Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Закарпатської академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 29.08.2016, протокол №1) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/navch_proc/ocin_result.pdf.
5. Положення про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 21.03.2019, протокол №7) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

8.2. Рекомендована базова література

1. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи: Підручник. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ela.kpi.ua>

2. Ільченко А.М., Шейко С.В. Вища освіта і Болонський процес : навчальний посібник. Полтава: РВ ПДАА, 2014. 316 с.

3. Марченко Н.В., Макаренко О.Л., Прохор І.П., Тітаренко Н.Ю., Трифонова О.М. Вища освіта України №3 (додаток 2). Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». Т. 2. К., 2014 р. 480 с.

4. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. 2-ге вид-ня доповнене К. : Академвидав, 2014. 456 с.

5. Педагогіка вищої школи. Методичні рекомендації щодо вивчення кредитного модуля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.login.kpi.ua/>

¹ http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

8.3. Рекомендована допоміжна література

1. Згуровський М.З. Стан та завдання вищої освіти України в контексті Болонського процесу. К.: ІВЦ "Політехніка", 2004. – 76 с.
2. Освітні технології. Навчально-методичний посібник. /ред. О.М.Пехота/ – К.: "АСК", 2001.
3. Кроки до Болонського процесу. Збірник матеріалів./Уклад. Головенкін В.П./ – К.: ІВЦ "Політехніка", 2004. – 110 с.
4. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. –Х.: Вид-во НФаУ, 2009. –140 с.
5. Арват Ф.С., Коваленко Є.І., Кириленко С.В., Щербань П.М. Культура спілкування: Навчально-метод. посібник. – К., ІЗМН, 1997. – 328 с.
6. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навчальний посібник. – К.: ВЦ „Академія”, 2006. – 256 с.
7. Вергасов В.М. Активизация познавательной деятельности здобувач вищої освіти в высшей школе. – К. Вища школа, 1985. – 175 с.
8. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривоніс та ін. / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 1997. – 349 с.
9. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 304 с.
10. Чмут Т.К. Культура спілкування: Навчальний посібник – Хмельницький, 1996.
11. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе. – М.: Высшая школа, – 207 с.
12. Коротяев Б.І. Педагогіка вищої школи: Навч. пос. –К., 1990. 15. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. – Київ: “Ін Юре”, 2003.
13. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів /Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К.: ТОВ “Філ-студія”, 2006. – 320 с.
14. Бондарчук О.І. Основи педагогіки та психології. Курс лекцій. – К.: МАУП, 1999.